

Perspectiefnota
2024

datum 12-6-2023

Green Valley zaaknummer: 1033523

Gemeente Alphen-Chaam
Postbus 3
5130 AA Alphen (NB)

Telefoonnummer 14 013
Email: info@alphen-chaam.nl
website: www.alphen-chaam.nl
Foto cover: Erwin Goossens 'Zonsondergang Snijders Chaam'

Inhoudsopgave

Inleiding.....	5
Leeswijzer	7
Financieel Perspectief.....	9
Financieel Perspectief toelichting.....	13
Algemene reserve	19
Woonlasten	21
Uitgangspunten financieel beleid.....	23

Inleiding

Voor u ligt de Perspectiefnota voor de periode 2024 tot en met 2027. De perspectiefnota is een product uit de P&C-cyclus dat zich richt op de toekomst. In de perspectiefnota presenteren we de ontwikkelingen die we als gemeente op ons af zien komen - en die we zelf willen inzetten -, met de eventuele financiële consequenties daarvan. De perspectiefnota geeft daarmee richting aan de programmabegroting.

Presentatie van het beleidsperspectief en het financiële beeld

De perspectiefnota 2024 presenteert een beleidsperspectief en het financiële beeld voor 2024 en de volgende jaren. In financiële zin start de perspectiefnota met de saldi van de meerjarenbegroting met daarin alle mutaties zoals deze zijn opgenomen in de 1e turap 2023. Op deze manier worden ook de structurele financiële effecten vanuit de jaarrekening 2022 en de 1e turap 2023 meegenomen in het uiteindelijke financiële beeld voor de periode 2024-2027.

Onderdeel	Bedragen x € 1 /- = nadelig			
	2024	2025	2026	2027
A. Saldo vastgestelde meerjarenbegroting 2023-2026 inclusief alle wijzigingen t/m 1e turap 2023	80.940	871.967	-686.451	-925.930
B. Effecten perspectiefnota 2024	14.700	-71.600	-244.900	-1.331.400
MEERJARENRAMING 2024-2027	95.640	800.367	-931.351	-2.257.330

Perspectiefnota is de basis voor de programmabegroting

De perspectiefnota vormt de basis voor het samenstellen van de programmabegroting 2024 - 2027. Bij het opstellen van deze perspectiefnota zijn -voor zover mogelijk- de effecten vanuit het coalitieakkoord meegenomen. De beleidsvoorstellen worden op hoofdlijnen toegelicht en geven een eerste beeld van de financiële effecten voor zover nu bekend. Bij het opstellen van de programmabegroting 2024 zullen zowel deze beleidsvoorstellen alsmede de effecten vanuit het coalitieakkoord verwerkt worden.

Besluitvormingsproces van perspectiefnota naar programmabegroting

De voorstellen en het financiële perspectief dat is opgenomen in de perspectiefnota, bieden de raad handvatten om nader richting te geven aan het college voor het opstellen van de begroting en aandacht voor specifieke onderwerpen te vragen.

Het college stelt de programmabegroting 2024 - 2027 medio oktober op. In de raadsvergadering van 9 november vindt dan de besluitvorming door de gemeenteraad plaats.

Leeswijzer

We starten met het financieel perspectief. Daarin geven we eerst een samenvatting van de meerjarenraming 2024-2027, waarbij we van de saldi van de vastgestelde meerjarenbegroting 2023-2026 toewerken naar de nieuwe saldi van de meerjarenraming 2024-2027. We geven een toelichting op de gerapporteerde financiële afwijkingen.

Financieel Perspectief

Meerjarenraming 2024-2027

Hieronder is het financieel perspectief 2024-2027 van de gemeente Alphen-Chaam weergegeven. Op de afzonderlijke onderdelen komen we in de volgende hoofdstukken terug.

Onderdeel	Bedragen x € 1 /- = nadelig			
	2024	2025	2026	2027
A. Saldo vastgestelde meerjarenbegroting 2023-2026 inclusief alle wijzigingen t/m 1e turap 2023	80.940	871.967	-686.451	-925.930
B. Effecten perspectiefnota 2024	14.700	-71.600	-244.900	-1.331.400
<i>MEERJARENRAMING 2024-2027</i>	<i>95.640</i>	<i>800.367</i>	<i>-931.351</i>	<i>-2.257.330</i>

Ravijnjaar 2026 (en 2027)

Onderstaande tabel laat de ontwikkeling van het gemeentefonds van jaar op jaar zien. Vanaf 2026 wordt het gemeentefonds met €2,5 miljard op macroniveau gekort. Onze begroting komt mede hierdoor zwaar onder druk te staan.

	2024	2025	2026	2027
Meicirculaire 2023	18.009.436	19.182.489	18.410.877	18.827.944
Wijziging t.o.v. het voorliggende jaar (afgerond)	+1.370.000	+1.170.000	-770.000	+420.000

Naast de daling van het gemeentefonds van ruim € 770.000 in 2026 ten opzichte van 2025 missen wij ook nog de compensatie voor de stijgende prijzen. Om de 'koopkracht' van onze gemeente in 2026 gelijk te houden aan die van 2025 hebben wij een stijging van het gemeentefonds nodig van € 680.000. Dit is een verschil van € 1.450.000 ten opzichte van de daling zoals deze nu door het rijk becijfert wordt. In 2027 loopt dit nadeel nog verder op tot € 1.650.000.

In deze 1^e turap 2023 volgen wij de berekeningen uit de meicirculaire 2023 en nemen wij geen stelpost op ter compensatie van de ravijnjaren. Wij kiezen er expliciet voor om de gemeentelijke effecten van het gevoerde Rijksbeleid inzichtelijk te maken.

Investerings in het KindCentrum in Chaam en de bibliotheek

De bedragen met betrekking tot het KindCentrum Chaam en de bibliotheek (punten 12 tot en met 16) zijn inschattingen op basis van de kennis van de plannen ten tijde van het opstellen van deze perspectiefnota. Investerings, onderhoudslasten, overige beheerskosten en huurinkomsten zijn voornamelijk gebaseerd op kengetallen met als prijspeil april 2023.

De opgenomen bedragen kunnen daarom enkel als richtinggevend gezien worden. Hiermee kunt u als raad zien wat de nu ingeschatte financiële effecten zijn van de voorliggende keuzes en wat de (on)mogelijkheden binnen de beschikbare middelen zijn.

Zowel bij het vaststellen van de Perspectiefnota 2024 als bij de programmabegroting 2024 is er nog geen sprake van het voteren van kredieten voor het KindCentrum Chaam of de bibliotheek. Voor het voteren van deze kredieten zullen separate raadsvoorstellen aan uw raad worden voorgelegd. In die raadsvoorstellen zullen onder andere de financiële aspecten nader worden uitgewerkt.

A. Saldo meerjarenbegroting 2023-2026

Dit betreft het saldo van de meerjarenbegroting 2023-2026, zoals is vastgesteld in de raadsvergadering van 10 november 2022. Verwezen wordt naar het 'Bijgesteld financieel meerjarenperspectief 2023-2026' op pagina 10 van de programmabegroting 2023. Daarnaast zijn alle aanpassingen zoals bij het vaststellen van de begroting 2023 besloten en in de 1e turap 2023 opgenomen verwerkt.

B. Effecten perspectiefnota 2024

In onderstaande tabel zijn oplossingsrichtingen en nieuw beleid opgenomen die nog niet voorzien waren in de begroting 2023. In het vervolg van deze nota worden de posten nader toegelicht.

		Bedragen x € 1 /- = nadelig				
nr.	Prog	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
BESTAAND BELEID						
1	1	Veiligheidsvraagstukken	-22.000	-22.000	-22.000	-22.000
2	5	Duurzaam aanpassen OV armaturen	-9.800	-45.700	-44.900	-44.100
		Duurzaam aanpassen OV lichtmasten	-2.000	-6.600	-6.600	-6.500
SUBTOTAAL BESTAAND BELEID			-33.800	-74.300	-73.500	-72.600
nr.	Prog	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
NIEUW BELEID						
1	0	Huisvesting ABG-Organisatie inclusief bestuurszetel in Chaam	288.000	288.000	288.000	-103.000
		Huisvesting ABG-Organisatie inclusief bestuurszetel (1% extra rente)				-45.000
2	0	Verplichte rekenkamer	-5.300	-5.300	-5.300	-5.300
3		Uitbreiding capaciteit communicatie met 16 uur	-47.000	-47.000	-47.000	-47.000
4	0	Uitbreiding strategische capaciteit	-130.000	-130.000	-130.000	-130.000
5	2	Reconstructie Geerakker (wegen + groen)	-8.100	-31.600	-31.200	-30.700
		Reconstructie Geerakker (riolering)	-7.200	-21.300	-21.100	-20.800
		Dekking binnen gesloten riolering	7.200	21.300	21.100	20.800
6	2	Reconstructie Nieuweweg		-5.300	-20.500	-20.200
7	2	Reconstructie Schellestraat			-22.500	-87.900
8	5	Visie recreatieparken	-30.000			
		Dekking Algemene reserve	30.000			
9	5	Investering kleedkamers en bergruimte VV Chaam	-4.100	-15.100	-14.900	-14.700
10	6	Doorontwikkeling goede ideeënfonds	-40.000			
11	6	Subsidie voedselbank	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000

nr.	Prog	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
12	4-5	<u>Keuze scenario voor KindCentrum Chaam (extra kosten t.o.v. beschikbaar budget en krediet van € 6,8 miljoen)</u>				
		KindCentrum met 2 basisscholen, een enkele gymzaal en een schoolbibliotheek (extra investering € 3,7 miljoen)	-18.000	-74.000	-475.000	
		Huurinkomsten enkele gymzaal				5.000
		Aanvullende kosten voor dubbele gymzaal ipv enkele gymzaal (extra investering € 2,0 miljoen)	-11.000	-41.000	-136.000	
		Aanvullende huurinkomsten dubbele gymzaal				6.000
13	6	<u>Kinderdagopvang in KindCentrum Chaam</u>				
		Aanvullende kosten voor realisatie ruimte kinderdagopvang in KindCentrum (extra investering van € 2,4 miljoen)	-12.000	-48.000	-165.000	
		Huurbijdrage kinderdagopvang				110.000
14	7	<u>GGD in KindCentrum Chaam</u>				
		Aanvullende kosten voor realisatie ruimte voor de GGD in KindCentrum (extra investering van € 0,7 miljoen)	-3.000	-14.000	-50.000	
		Huurbijdrage GGD				35.000
15	6-7	<u>Overige partners in KindCentrum Chaam</u>				
		Aanvullende kosten voor realisatie ruimte voor de overige partners in KindCentrum (extra investering van € 0,2 miljoen)	-2.000	-6.000	-20.000	
		Huurbijdrage overige partners				10.000
16	5	Stelselbibliotheek (organisatie)				-120.000
		Mogelijke Rijksbijdrage bibliotheken á € 3 per inwoner				30.000
SUBTOTAAL NIEUW BELEID			48.500	2.700	-171.400	-1.258.800
TOTAAL			14.700	-71.600	-244.900	-1.331.400

Resumerend leidt dit tot onderstaand financieel perspectief:

Onderdeel	Bedragen x € 1 /- = nadelig			
	2024	2025	2026	2027
A. Saldo vastgestelde meerjarenbegroting 2023-2026 inclusief alle wijzigingen t/m 1e turap 2023	80.940	871.967	-686.451	-925.930
B. Bestaand beleid	-33.800	-74.300	-73.500	-72.600
B. Nieuw beleid	48.500	2.700	-171.400	-1.258.800
MEERJARENRAMING 2023-2026	95.640	800.367	-931.351	-2.257.330

Financieel Perspectief toelichting

Op de hierna volgende pagina's lichten wij de punten toe genoemd bij onderdeel "B. Effecten perspectiefnota 2024". Deze punten vallen uiteen in twee onderdelen namelijk bestaand beleid en nieuw beleid.

Per regel in de toelaatabel volgt hieronder een korte toelichting.

BESTAAND BELEID

1. Veiligheidsvraagstukken (Structureel € 22.000)

Wij vragen voor de aanpak van diverse veiligheidsvraagstukken (ondermijning, opvang, arbeidsmigranten, mensenhandel, sociale crisis, verward gedrag) een bedrag van in totaal € 22.000. Dit bedrag staat gelijk aan het aandeel van Alphen-Chaam in formatie-uitbreiding bij de ABG-organisatie met 1 fte. We zetten deze middelen langs twee lijnen in:

De ervaring leert dat de afgelopen jaren bovengenoemde problematiek steeds meer wordt en een groot beslag op de afdeling veiligheid legt. Het zijn onderwerpen die zeker aandacht nodig hebben, maar ervoor zorgen dat de vastgestelde thema's, zoals afgesproken in het Integraal Veiligheidsbeleid (IVB), steeds meer onder druk komen te staan.

Daarnaast ervaren we dat de beschikbare formatie van 0,5 fte voor informatie gestuurd werken (raadsvoorstel begroting 2023) onvoldoende is om de kwaliteit te waarborgen van het verplichte VTH- beleid en daarbij behorende producten (VTH-uitvoeringsprogramma's en VTH-evaluatie jaarverslagen).

Met de voorgestelde formatie-uitbreiding kunnen beide knelpunten worden opgelost.

2. Vervangen/Verduurzamen openbare verlichting Alphen-Chaam (Investering € 786.000)

Armaturen

Van alle armaturen (1.934 stuks) in de gemeente Alphen-Chaam is reeds 46% uitgevoerd in een energiezuinige LED variant. 1.054 armaturen moeten nog vervangen worden door LED.

Het merendeel van deze 1.054 armaturen heeft PL en TL lampen (884 stuks). De Europese commissie heeft Richtlijn 2011/65/EU aangepast. Concreet betekent dit dat er vanaf 24 februari 2023 geen PL en TL lampen meer geproduceerd mogen worden in Europa en/of geïmporteerd vanuit het buitenland. We kunnen het vervangen van deze armaturen dus niet heel lang meer uitstellen.

De benodigde investering om alle 1.054 conventionele armaturen te vervangen door een LED variant is ongeveer € 671.000. Het huidige restantkrediet voor het vervangen van de armaturen bedraagt ongeveer € 18.000 zodat dit verhoogd moet worden met een bedrag van € 653.000.

Lichtmasten

Op basis van de areaaldata zijn er 280 lichtmasten die ouder zijn dan de technische levensduur van 40 jaar. De vervangingswaarde hiervan is € 185.000. Het huidige restantkrediet voor het vervangen van de masten bedraagt ongeveer € 52.000 zodat dit verhoogd moet worden met een bedrag van € 133.000.

De raad zal bij het vaststellen van de begroting 2024 gevraagd worden de bestaande restantkredieten op te hogen met respectievelijk € 653.000 en € 133.000.

NIEUW BELEID

1. Huisvesting ABG-Organisatie inclusief bestuurszetel in Chaam (2024-2025-2026 € 288.000 voordeel vanaf 2027 structureel € 148.000 nadeel)

In de begroting 2024 en verder is een structureel budget opgenomen voor de huisvesting van de ABG-organisatie het bestuur van de gemeente. Ingebruikname van de nieuwbouw per 1 januari 2026 blijkt toch niet haalbaar. De bouw van de nieuwe huisvesting loopt door t/m mei 2026. De extra lasten die al in de huidige meerjarenraming 2023-2026 zijn opgenomen, worden daarom met één jaar doorgeschoven. Vanaf 2027 nemen wij het aanvullende budget op voor een nieuwe bestuurszetel op locatie van het toekomstige KindCentrum in Chaam. Vanwege de gestegen rente nemen wij een aanvullende rentelast op van 1% (van 2% naar 3%).

2. Verplichte rekenkamer (Structureel € 5.300)

Met ingang van 1 januari 2024 mag een gemeente geen rekenkamercommissie meer hebben, maar is iedere gemeente verplicht een rekenkamer in te stellen. Dit betekent in de praktijk dat er geen raadsleden meer in de rekenkamer mogen zitten. De manier waarop we nu onze rekenkamercommissie hebben ingericht gaat daardoor veranderen. Ook het huidige budget is daarmee niet meer toereikend.

3. Uitbreiding capaciteit communicatie (Structureel € 47.000)

De kloof die wordt ervaren in onze samenleving vraagt een investering in de verbinding tussen gemeente en inwoners. Dat vraagt van de gemeente dat we inwoners actief informeren, inwoners tijdig en vooraf betrekken en zorgen voor goede duiding van ons gemeentelijke beleid en de uitvoering daar van. Hiervoor is inzet van een stevige communicatieadviseur nodig. Zeker als het gaat om ingewikkelde trajecten, zoals: de N639, vluchtelingen, de energietransitie en het Integraal Kindcentrum.

Ook het betrekken van kwetsbare inwoners verdient aandacht. Goed communicatiebeleid levert een bijdrage aan het vestigingsklimaat van Alphen-Chaam. Door te vertellen wat Alphen-Chaam bijzonder maakt: Een groene, vitale Cittaslow-gemeente waar ook ruimte is voor innovatie zijn wij uitnodigend naar onze omgeving. De communicatieadviseur helpt Cittaslow-Supporters en inwoners dit gezamenlijk uit te dragen. Op dit moment kunnen we met de beschikbare capaciteit maar zeer beperkt inzetten op de ambities zoals hiervoor beschreven. Derhalve stellen we voor de beschikbare capaciteit met 16 uur (schaal 11) uit te breiden. Dit heeft tot voordeel dat we minder incidenteel hoeven in te huren op project basis wat relatief duur is. Bovendien kunnen we dan consistent en meer integraal uitvoering geven aan onze communicatie naar onze inwoners.

4. Strategische capaciteit (Structureel € 130.000)

De samenleving bevindt zich in voortdurende verandering. Tal van maatschappelijke en technologische ontwikkelingen dienen zich in snel tempo aan. Als eerste overheid vraagt dit veel van ons. Er is sprake van intensieve transities, met een lange doorlooptijd. In met name het sociale en fysieke domein. Deze ontwikkelingen raken ook de verhoudingen tussen stad en platteland. Onze gemeente maakt deel uit van de regio Hart van Brabant en de regio West-Brabant. Samenhang in regionale ontwikkeling maakt het verschil voor de kwaliteit van wonen, werken, recreëren en leven. Dit vereist tijdige afstemming met regionale partners.

Het vraagt van ons om als volwaardige partner te participeren in de SRBT (Stedelijke Regio Breda-Tilburg) maar ook in ontwikkelingen zoals Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) en stikstofproblematiek. Voor de ambtelijke organisatie betekent dit dat de strategische positie en functie nadrukkelijk dient te worden versterkt, willen we de boot niet missen.

5.   Reconstructie Geerakker in Chaam (Investering verharding/groen € 540.000 - Riolering € 480.000)

De Geerakker is een zijstraat van de Withagen. De Geerakker is een verouderde straat uit 1983 en heeft zijn technische levensduur bereikt. De Kwaliteit van de verharding en beplanting is slecht en versleten. Een aantal bomen kan wellicht nog behouden blijven. De verharding bevat veel lokale oneffenheden en verzakkingen en heeft een verouderde uitstraling. Veel betonstenen zijn ook versleten. Trottoirs zijn slecht begaanbaar. Een deel van de verzakkingen wordt veroorzaakt door de onderhoudstoestand van de riolering. Uit de rioolinspectie blijkt dat er lekkages en scheuren in de riolering zitten.

Een reconstructie van de Geerakker is noodzakelijk. Tijdens de eerste bewonersavond is daar ook door de bewoners om gevraagd. Gelijktijdig pakken we de riolering aan. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of op basis van de verwachte levensduur van het riool deze in zijn geheel vervangen moet worden of dat we de schadebeelden met deelreparaties/relining kunnen herstellen. Tevens biedt een reconstructie de mogelijkheid tot het afkoppelen van hemelwater.

De benodigde investering voor de verhardingen en groen is geraamd op € 540.000. De benodigde investering voor de riolering is geraamd op € 480.000. De voorbereiding is gepland in 2023 en uitvoering in 2024.

6.   Reconstructie Nieuweweg te Chaam (Investering € 700.000)

De asfaltverharding van de Nieuweweg, tussen Alphensebaan en Wildertstraat, bevat over de gehele lengte randschade in de vorm van scheurvorming en craquele. Ook komt lichte rafeling voor. Er zijn asfaltboringen uitgevoerd en de dikte van het asfalt varieert van 7,5 tot 12cm. Bij boringen op scheuren blijkt het asfalt door en door gescheurd te zijn. Doordat de scheuren door en door zijn en het asfalt op sommige plaatsen maar 7,5cm dik is heeft het geen zin om de deklaag te frezen. De scheuren zouden binnen afzienbare tijd weer terugkomen. Reconstructie van dit wegvak is noodzakelijk. De asfaltverharding en teerhoudende fundering wordt in zijn geheel opgebroken en opnieuw opgebouwd zodat de weg weer 40 jaar mee kan.

De benodigde investering voor de reconstructie van de Nieuweweg bedraagt € 700.000.

De voorbereiding is gepland in 2024 en uitvoering in 2025.

7.   Reconstructie Schellestraat in Alphen (Investering € 1.500.000)

In 2016 is als onderhoudsmaatregel de toplaag van de asfaltverharding in de Schellestraat gefreesd en vervangen. Met de visuele weginspectie medio 2022 is er weer ernstige scheurvorming en craquele aan het licht gekomen. Het vervangen van de deklaag is niet afdoende gebleken. Door het zware landbouw- en vrachtverkeer zijn de scheuren sneller naar boven gekomen als verwacht. De oorzaak zit waarschijnlijk in een zwakke ondergrond en deformatie van de fundering/asfaltverharding. Een reconstructie is noodzakelijk. Het uitvoeren van groot onderhoud en hierdoor de reconstructie uitstellen is geen optie meer. Nader onderzoek naar de draagkracht, constructieopbouw inclusief ondergrond en fundering zal uitwijzen of de ondergrond en fundering ook vernieuwd moeten worden.

De benodigde investering voor de reconstructie van de Schellestraat inclusief nieuwe funderingsopbouw bedraagt € 1.500.000.

De voorbereiding is gepland in 2025 en uitvoering in 2026.

8.   Visie recreatieparken (incidenteel € 30.000 t.l.v. Algemene reserve)

Doel is om te komen tot een visie op recreatieparken ofwel, waar willen we naar toe met de recreatieparken in Alphen-Chaam. Hiervoor denken we wel een extern bureau nodig te hebben. We stellen hiervoor een budget van € 30.000 voor.

9. Kleedkamers en bergruimte VV Chaam (Investering € 275.000)

De gemeenteraad heeft bij de behandeling van de begroting voor 2023 een motie ingediend dat een uitbreiding van de kleedkamers en bergruimte bij vv Chaam gerealiseerd moet worden.

Door aanpassing en uitbreiding van het bestaande gebouw kan hierin worden voorzien. De kosten daarvoor worden geraamd op € 275.000. Naast deze aanpassingen voert gebouwenbeheer in samenwerking met de gemeente ook verduurzamingsmaatregelen uit (uit apart krediet) waarmee het gebouw weer helemaal voldoet aan de hedendaagse wensen en eisen.

De bouwkundige kwaliteit van het bestaande gebouw is goed waarmee aangenomen kan worden dat het gebouw na aanpassing en bij het gebruikelijke onderhoud een nieuwe cyclus van 40 jaar mee kan.

De door vv Chaam gewenste uitbreiding ten behoeve van een bestuurskamer wordt door vv Chaam zelf gefinancierd. De totale aanpassingen worden in samenwerking met en onder regie van de gemeente uitgevoerd.

De raad zal bij het vaststellen van de begroting 2024 gevraagd worden een krediet beschikbaar te stellen van € 275.000.

10. Doorontwikkeling goede ideeënfonds (Incidenteel € 40.000)

Als onderdeel van het corona herstartplan hebben we een fonds ingesteld voor de uitvoering van ideeën van inwoners en organisaties gericht op het weer op gang brengen van de samenleving. We gaan dit goede ideeënfonds nog uitgebreider evalueren maar willen vooruitlopend daarop een budget opnemen zodat wij ook in 2024 bewonersinitiatieven financieel kunnen blijven ondersteunen. Dit is niet mogelijk binnen het bestaande subsidiebeleid.

11. Subsidie Voedselbank (Structureel € 5.000)

Ook huishoudens uit Alphen-Chaam maken gebruik van voedselpakketten van de voedselbank in Tilburg. Om dit mogelijk te blijven maken, leveren we hieraan een structurele financiële bijdrage.

Opmerking:

De bedragen met betrekking tot het KindCentrum Chaam en de bibliotheek (punten 12 tot en met 16) zijn inschattingen met de kennis van de plannen ten tijde van het opstellen van dit document. Investerings, onderhoudslasten, overige beheerskosten en huurinkomsten zijn voornamelijk gebaseerd op kengetallen met als prijspeil april 2023.

De opgenomen bedragen kunnen daarom enkel als richtinggevend gezien worden. Hiermee kunt u als raad zien wat de nu ingeschatte financiële effecten zijn van de voorliggende keuzes en wat de (on)mogelijkheden binnen de beschikbare middelen zijn.

Zowel bij het vaststellen van de Perspectiefnota 2024 als bij de programmabegroting 2024 is er nog geen sprake van het voteren van kredieten voor het KindCentrum Chaam of de bibliotheek. Voor het voteren van deze kredieten zullen separate raadsvoorstellen aan uw raad worden voorgelegd.

12. Investering KindCentrum Chaam + dubbele gymzaal (Investering € 3,7 miljoen + € 2,0 miljoen)

Voor het 'basis' KindCentrum (2 scholen en een reguliere gymzaal) is in de programmabegroting 2019 een krediet gevoteerd van € 6,8 miljoen (€ 6 miljoen voor de scholen en € 775.000 voor de gymzaal). Wij verwachten dat voor het KindCentrum (2 scholen met een reguliere gymzaal) een aanvullend krediet van € 3,7 miljoen noodzakelijk is.

Voor het realiseren van een dubbele gymzaal verwachten wij een aanvullend krediet nodig te hebben van € 2,0 miljoen.

Deze investeringen leiden tot een stijging van de kosten binnen onze begroting van structureel € 600.000. De stijging van de investering (ten opzichte van de programmabegroting 2019) wordt

veroorzaakt door meerdere factoren. In 2019 is slechts een schatting gemaakt van de investering op basis van landelijke kengetallen voor onderwijs, onafhankelijk van de lokale wensen. Daarnaast zijn in de afgelopen jaren de eisen aan (school)gebouwen drastisch gewijzigd. Denk hierbij onder andere aan duurzaamheid en ventilatie. Tenslotte heeft er ook een enorme stijging van de bouwprijzen plaatsgevonden.

13. Kinderopvang in KindCentrum Chaam (Investering € 2,4 miljoen)

Om ruimte voor kinderopvang in het KindCentrum te realiseren verwachten wij een investering te moeten doen van € 2,4 miljoen. Bij een dergelijke investering bedragen de structurele lasten (afschrijving, rente, onderhoud, beheerslasten etc.) jaarlijks € 165.000. Op basis van de eerste verkenningen verwachten wij met deze investering structureel huurinkomsten te kunnen realiseren van € 110.000.

14. GGD in KindCentrum Chaam (Investering € 0,7 miljoen)

Om ruimte voor de GGD in het KindCentrum te realiseren verwachten wij een investering te moeten doen van € 0,7 miljoen. Bij een dergelijke investering bedragen de structurele lasten (afschrijving, rente, onderhoud, beheerslasten etc.) jaarlijks € 50.000. Op basis van de eerste verkenningen verwachten wij met deze investering structureel huurinkomsten te kunnen realiseren van € 35.000.

15. Overige partners in KindCentrum Chaam (Investering € 0,2 miljoen)

Om ruimte voor de overige partners (o.a. Beweegwijs) in het KindCentrum te realiseren verwachten wij een investering te moeten doen van € 0,2 miljoen. Bij een dergelijke investering bedragen de structurele lasten (afschrijving, rente, onderhoud, beheerslasten etc.) jaarlijks € 20.000. Op basis van de eerste verkenningen verwachten wij met deze investering structureel huurinkomsten te kunnen realiseren van € 10.000.

16. Scenario voor stelselbibliotheek (Structureel € 90.000)

Op basis van zeer globale inschattingen verwachten wij een structurele verhoging van het budget met € 120.000 noodzakelijk om een stelselbibliotheek te kunnen exploiteren. Naar verwachting zal er vanaf 2025 een structureel budget beschikbaar komen voor het exploiteren van een stelselbibliotheek. Wij verwachten hiervoor een rijksbijdrage van € 3 per inwoner die wij via het gemeentefonds zullen gaan ontvangen.

Vanuit het rijk zijn er -op basis van cofinanciering- incidentele middelen beschikbaar om te komen tot een stelselbibliotheek. Wij zullen deze specifieke uitkering (spuk) aanvragen. De benodigde cofinanciering van 20% nemen wij in de begroting op zodra wij daar meer duidelijkheid over hebben.

VOORSTELLEN AANGEDRAGEN IN HET PROCES DIE NIET OPGENOMEN ZIJN IN DE PPN2024

1. Voortzetten Taalhuis (Incidenteel € 17.000)

In 2022 zijn we gestart met ons lokale taalhuis, waarin onder leiding van een coördinator wordt gewerkt aan beter signaleren en bereiken van kwetsbare inwoners en het versterken van hun basisvaardigheden. Deze aanpak wordt deels bekostigd met regionaal ontvangen rijksmiddelen en deels met lokale middelen. Vanwege corona(maatregelen) heeft de uitvoering vertraging opgelopen. Daarom zijn er ook in 2024 nog lokale middelen nodig. We brengen deze extra incidentele kosten ten laste van resterende coronamiddelen. De verwachting is dat er vanaf 2025 meer rijksmiddelen beschikbaar komen voor dit doel en dat de aanpak verder geborgd wordt bij bestaande partners en binnen bestaande financiering.

Reden om niet op te nemen in PPN2024: Voor deze kosten kan dekking gevonden worden binnen de bestemmingsreserve Coronamiddelen.

2. Aanpassing voormalige kantine VV Viola (Investing € 50.000)

In de kern Alphen constateren we een tekort aan accommodaties om activiteiten mogelijk te maken. Door de voormalige kantine van VV Viola te verbouwen, ontstaat een plek voor deze activiteiten. Wij ramen hiervoor een investering van € 50.000 die wij in 10 jaar afschrijven.

Reden om niet op te nemen in PPN2024: Het gebouw zal worden gesloopt.

3. Webcare (Structureel € 18.500)

Webcare is simpel gezegd online klantenservice via social media. Door inkomende vragen, klachten en andere berichten te behandelen, helpen organisaties hun klanten. Het gaat om alle online platformen waar gebruikers de mogelijkheid hebben om ongefilterd berichten te plaatsen. Webcare is een nieuwe taak die op gemeenten af komt en met een bepaalde kennis en vaardigheid moet worden ingevuld. Het beantwoorden van vragen is publiek zichtbaar en vereist daarom kennis, kunde en tijd om imagoschade te voorkomen en actief bij te dragen aan een toegankelijke overheid. De kosten voor de uitvoering van de nieuwe taak zijn ABG-breed berekend op € 75.000. Het aandeel van Alphen-Chaam hierin bedraagt € 18.500.

Reden om niet op te nemen in PPN2024: Het betreft hier een structurele kostenpost die wij op dit moment -in verband met het huidige financiële beeld- niet door willen voeren.

4. ANWB automaatje (Structureel € 15.000)

De vervoersbranche waaronder de deeltaxi heeft een personeelstekort. Vrijwilligers binnen het project ANWB automaatje kunnen inwoners zonder indicatie vervoeren. We nemen een budget op van structureel € 15.000 voor het aanstellen van een coördinator.

Reden om niet op te nemen in PPN2024: In andere gemeenten wordt dit door andere partijen dan de gemeente opgepakt. We doen eerst nader onderzoek of dat in Alphen-Chaam ook mogelijk is.

5. Pilot aanjager jongerenparticipatie (Incidenteel € 16.000)

We willen aan de slag gaan met het vormgeven van jongerenparticipatie. Dit doen we in de vorm van een pilot met een aanjager jongerenparticipatie. Op basis van de uitkomsten van de evaluatie van deze pilot wordt een definitieve aanpak bepaald. Deze verbinden we aan de ontwikkelingen rondom jongerenwerk en rondom burgerparticipatie. De eventuele (structurele) financiële effecten zullen wij verwerken in de 1e turap 2024/ PPN 2025.

Reden om niet op te nemen in PPN2024: Wij gaan uitzoeken of wij deze pilot meer kunnen betrekken binnen het huidige jongerenwerk. Daarbij verwachten wij dat de kosten hierdoor lager worden dan dat wij nu voorzien.

Algemene reserve

Onderstaande tabel laat het verloop van de algemene reserve zien.

Nr.	Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	Stand per 01 januari	1.436.940	1.803.789	2.119.339	1.823.994	1.696.333	1.575.662
1	Resultaat boekjaren 2021	312.000	469.000	PM	PM	PM	PM
2	Resultaat Den Brabander, terpen	35.226					
3	Resultaat Bollemeer	141.143					
4	Resultaat De Ligt IV	530.371	170.860	244.050	359.579	300.893	344.243
5	Resultaat Dorpshart Galder	18	51.504				
6	Resultaat Gemeentewerf	-1.524	8.272	3.070	3.238		
7	Resultaat Den Brabander Fase 4	112.589	108.085	72.175			
8	Afwaardering aankoopkosten gronden Galder	-291.176					
9	VpB last	-348.529	-8.571	-5.240	-5.478	-6.564	-
10	Verordeningen en beleidsregels	-5.000					
11	Projectleider digitaal stelsel omgevingswet	-4.000					
12	Programmamanager invoering omgevingswet	-25.000					
13	Cultuuromslag veranderingen omgevingswet	-12.622					
14	Schonen en actualiseren archiefbestanden	-60.000					
15	Viering 10 jaar Cittaslow	-6.388					
16	Viering 25-jarige bestaan Alphen-Chaam	-10.259					
17	Uittredingskosten GR Veilig Thuis		-53.600	-26.400			
18	MUP Chaam		-340.000	-583.000	-485.000	-415.000	-
19	Projectleider recreatiegebied 't Zand		-60.000				
20	Visie recreatieparken		-30.000				
	Stand per 31 december	1.803.789	2.119.339	1.823.994	1.696.333	1.575.662	1.919.905
	Benodigde weerstandscapaciteit	1.600.000	1.600.000	1.600.000	1.600.000	1.600.000	1.600.000
	Weerstandsvermogen (ratio)	1,1	1,3	1,1	1,1	1,0	1,2
	Kwalificatie weerstandsvermogen	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende	matig	voldoende

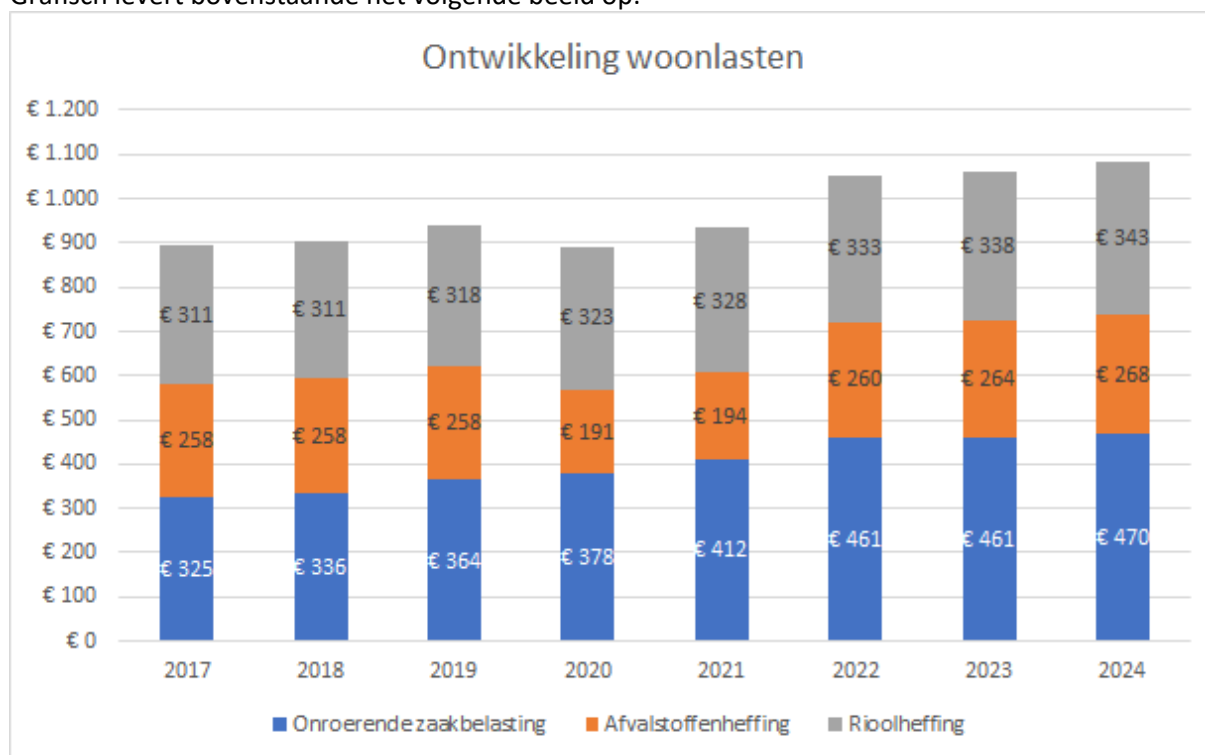

Woonlasten

Het uitgangspunt voor de berekening van de lokale lastendruk zijn de lasten OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing voor een gemiddeld meerpersoonshuishouden. Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de woonlasten weer voor de jaren 2017-2024.

Woonlasten	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Onroerende zaakbelasting	€ 325	€ 336	€ 364	€ 378	€ 412	€ 461	€ 461	€ 470
Afvalstoffenheffing	€ 258	€ 258	€ 258	€ 191	€ 194	€ 260	€ 264	€ 268
Rioolheffing	€ 311	€ 311	€ 318	€ 323	€ 328	€ 333	€ 338	€ 343
Totaal woonlasten	€ 894	€ 905	€ 940	€ 892	€ 934	€ 1.054	€ 1.063	€ 1.081
Stijging (Absoluut)	€ 2	€ 11	€ 35	€ -48	€ 42	€ 120	€ 9	€ 18
Stijging (Relatief)	0,20%	1,23%	3,87%	-5,11%	4,71%	12,85%	0,84%	1,72%
<i>Gemiddelde woonlasten Noord-Brabant (COELO)</i>	€ 701	€ 711	€ 714	€ 751	€ 776	€ 841	n.n.b.	n.n.b.

Grafisch levert bovenstaande het volgende beeld op:

De ozb-lasten zijn in 2024 met 2% verhoogd, dit betreft enkel een beperkte indexatie.

Voor het tarief van de afvalstoffenheffing wordt uitgegaan van een indexatie van 1,5%. Mogelijke wijzigingen als gevolg van hogere indexeringen van onder andere de inzamelingskosten zijn hierin nog niet verwerkt.

Op basis van het VGRP 2020-2024 dient gedurende deze planperiode het tarief jaarlijks met 1,5%

Uitgangspunten financieel beleid

1. Sluitende begroting

Bij het opstellen van de begroting 2024 en bijbehorende meerjarenraming 2025-2027 streven wij normaliter naar een structureel sluitende begroting voor **alle** jaren. Mede door het gevoerde Rijksbeleid (Ravijnjaren) is het niet haalbaar om alle jaren een structureel sluitende begroting te laten zien. Wij zorgen ervoor dat de jaarschijf 2024 structureel sluitend is.

2. Weerstandsvermogen

Wij hanteren de norm “voldoende” (ratio 1,0-1,4).

Deze ratio wordt als volgt berekend:

$$\text{Ratio Weerstands Vermogen} = \frac{\text{Beschikbare Weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde Weerstandscapaciteit}} = x,x$$

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 < x ≤ 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

3. Aantal inwoners januari 2023(Bron: CBS): 10.463

4. Aantal woningen maart 2023(Bron: CBS): 4.517

5. Bijdrage ABG

De bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling ABG is gebaseerd op de door het bestuur van de ABG vastgestelde meerjarenbegroting 2024-2027. Deze begroting wordt behandeld in de raadsvergadering in juni 2023. In de meerjarenbegroting 2024-2027 van de ABG is rekening gehouden met inflatie.

6. Kapitaallasten

- Voor nieuw aan te trekken langlopende geldleningen is het uitgangspunt dat deze worden aangetrokken per 1 juli tegen een rentepercentage van 3% (lineair 25 jaar).
- Voor nieuwe investeringen gelden de bepalingen (afschrijvingsmethode en -termijnen) zoals deze zijn opgenomen in de nota waardering en afschrijving vaste activa 2017.

7. Overige kosten

- Bijdragen aan een gemeenschappelijke regeling zijn geraamd op basis van de meerjarenbegroting van betreffende gemeenschappelijke regeling die door het bestuur is vastgesteld.
- Voor budgetten waar contractuele verplichtingen voor gelden zijn de ramingen hierop gebaseerd.
- Voor overige budgetten is alleen inflatiecorrectie toegepast voor zover dit noodzakelijk was.

8. Belastingen

Aanpassingen van de tarieven worden middels een voorstel afzonderlijk aan de raad voorgelegd.

Soort belasting	Verhoging 2024
Onroerende zaakbelasting	2,0%
Forensenbelasting	2,0%

9. Leges en heffingen

Aanpassingen van de tarieven worden middels een voorstel afzonderlijk aan de raad voorgelegd.

10. Algemene uitkering uit het gemeentefonds

- In de primitieve ramingen van de begroting 2024 en het meerjarenperspectief 2025 t/m 2027 is rekening gehouden met de cijfers uit de meicirculaire gemeentefonds 2023.
- De bedragen die in de algemene uitkering zijn opgenomen ter compensatie van de inflatie, worden voor de jaren 2025 tot en met 2027 als stelpost opgenomen aan de lastenkant van de begroting.
- In de jaarschijven 2026 en 2027 nemen wij **geen** stelpost op ter compensatie van een verlaagde algemene uitkering. Wij volgen hiermee de meicirculaire 2023 en het door de Provincie landelijk geaccordeerde beleid.

11. Reserves

Voor de algemene reserves en bestemmingsreserves gelden de regels zoals die zijn opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV), de nota reserves en voorzieningen en de Financiële verordening gemeente Alphen-Chaam 2017. Hiervan mag niet worden afgeweken.

12. Voorzieningen

Uit het oogpunt van rechtmatigheid en het BBV moeten alle bestedingen ten laste van voorzieningen zo nauwkeurig mogelijk worden geraamd. Hiervoor zijn bestedingsplannen ter onderbouwing noodzakelijk. In geval een bestedingsplan ontbreekt of een raming niet of moeilijk is te geven, moet tenminste een schatting worden gemaakt. In een later stadium kan dan alsnog worden gezorgd voor de noodzakelijke onderbouwing.

13. Onvoorzien

Voor onvoorziene uitgaven (incidenteel en structureel) wordt een stelpost opgenomen van € 80.000.

14. Overhead

De overhead wordt op een consistente wijze toegerekend aan de taakvelden. De verdeling is gebaseerd op het aantal uren dat in het verleden aan betreffende taakvelden is besteed.